

Cultuur toegankelijk voor alle kinderen met Cultuur op Maat in het onderwijs

AANVRAAG REGELING
CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT 2025-2028

INHOUDSOPGAVE

1. Samenvatting	Pagina	1
2. Inleiding	Pagina	3
3. Reflectie op stand van zaken	Pagina	4
4. Projectdoelen en activiteiten 2025-2028	Pagina	7
5. Samenwerkingsverbanden	Pagina	15
6. Kennisdeling	Pagina	17
7. Monitoring en evaluatie	Pagina	18
8. Planning	Pagina	20
9. Begroting	Pagina	21

Samenvatting

1.

Met het programma Cultuurtraject-op-Maat heeft CultuurStation binnen CmK3 cultuureducatie verankerd in het onderwijsprogramma van 58 scholen. In CmK4 bestendigen we dit beleid, maken we gebruik van de reeds opgezette infrastructuur en breiden we ons bereik verder uit.

Doordat we met alle scholen een programma maken vanuit hun eigen vraag, gebaseerd op hun (onderwijs)visie, passend bij de leerlingenpopulatie, werken we aan kansengelijkheid: we maken cultuur toegankelijk voor alle leerlingen. Dit doen we vanuit twee sporen:

Spoor 1: We zetten de structurele samenwerking met 52 scholen primair onderwijs en 6 middelbare scholen voort binnen het programma Cultuurtraject-op-Maat. Deze scholen hebben reeds een visie ontwikkeld en cultuureducatie in meer of mindere mate verankerd in hun onderwijsprogramma. Om dit te bestendigen is een duurzame relatie tussen het culturele veld en onderwijs noodzakelijk, evenals een breed draagvlak in de school. Dat blijven aandachtspunten in de komende jaren, want zowel de relatie als het draagvlak is altijd aan verandering onderhevig. Onze intermediairs blijven deze scholen ondersteunen en adviseren. Ze bespreken ieder jaar of de ambitie nog klopt en hoe het activiteitenplan daarbij aansluit.

Spoor 2: Binnen het primair onderwijs bereiken we bijna alle scholen, waaronder alle scholen speciaal onderwijs en veel scholen met een hoge achterstandsscore. Hier zien we beperkte groeiomvang; we denken nog 2 scholen te kunnen overhalen om deel te nemen. In het voorgezet onderwijs zien we mogelijkheden om 7 scholen toe te voegen. Ook hier zetten we in op het vergroten van kansengelijkheid. Enerzijds door deelname aan Cultuurtraject-op-Maat, anderzijds door thematische projecten die linken aan de basisvaardigheden, zoals burgerschap en taal. We zoeken nadrukkelijk de verbinding met het speciaal voortgezet onderwijs.

Deskundigheidsbevordering en kennisdelen

We vergroten de professionaliteit en deskundigheid van leerkrachten, docenten, pabo-studenten, culturele partners en penvoerders door scholingsprogramma's via ons Leerplein en de diverse kennis- en netwerkgroepen. We sluiten daarbij aan op de behoeftes die deze partners kenbaar hebben gemaakt en haken in op actuele ontwikkelingen. Ook hier werken we samen met onze Brabantse partners, waardoor we eveneens provinciaal plekken creëren voor professionalisering en kennisdeling. Daarnaast bieden we deelnemende scholen co-teaching door een cultuurprofessional in de klas, zodat een leerkracht zich zekerder voelt en zelf meer kunstlessen gaat geven.

Speciale aandacht is er voor samenwerking met de Pabo, waarin we studenten meenemen in de CmK-activiteiten en hen laten ervaren hoe cultuureducatie van betekenis kan zijn.

Duurzame kwaliteitsverbetering en borging van cultuureducatie

Alle instellingen/cultuurprofessionals hebben de expertise in huis om kwalitatief goed aanbod te ontwikkelen en aan te bieden. Een intensieve samenwerking tussen culturele aanbieders en school op inhoudelijk vlak stimuleert de kwaliteitsverbetering.

Om de basislessen van een cultuurprofessional te borgen, zetten we onze Digitale Ladekast in. Hier vinden leerkrachten lesbrieven voor lessen die ze zelf kunnen geven. De basislessen worden geplaatst door een cultuurprofessional. Rondom de curriculumherziening vullen we onze Ladekast aan met nieuwe passende lessen.

We stimuleren de borging van het eigenaarschap en de implementatie van cultuureducatie in het onderwijsprogramma door de visie, ambitie en activiteitenplannen te borgen binnen het schoolaccount van een specifieke school op onze site. Ze zijn hierdoor inzichtelijk voor zowel de school als de aanbieders.

Samen met de Brabantse penvoerders werken we aan de onderlinge afstemming en actualisering van het curriculum, vooruitlopend op de landelijke curriculumherziening. Grondslag hiervoor zijn de drie culturele vermogens: receptief-creërend-reflectief. Deze zijn zichtbaar in onze lesbrieven van activiteiten rondom 'Maken en betekenis geven' of rondom 'Meemaken en betekenis geven'. Daarnaast zetten we onze inzet op implementatie van procesgerichte didactiek voort, omdat we ervan overtuigd zijn dat procesgericht werken de innerlijke motivatie en talentontplooiing van kinderen stimuleert.

Door onze werkwijze bij Cultuurtraject-op-Maat verwachten we dat de curriculumherziening niet leidt tot aanpassingen in onze manier van werken.

2.1 Interne en externe context

CultuurStation is een culturele basisinstelling van de gemeente Eindhoven en vervult sinds haar oprichting in 2017 de bemiddelingsfunctie tussen het onderwijs en het culturele veld in Eindhoven. Vanuit deze functie zijn we ook penvoerder van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), wat naadloos aansluit op onze basisfunctie in de stad. We zetten CmK in om cultuureducatie binnen het onderwijs te verankeren en te professionaliseren, in samenwerking met culturele partners en onderwijs.

De gesubsidieerde instellingen hebben de verplichting een inzet op educatie op te nemen in hun vierjarig projectplan. Eindhoven is gezegend met een breed, kwalitatief hoogstaand cultureel aanbod. Via CmK vindt dit aanbod een stevige plek in de scholen.

We hebben 4 intermediairs die zich richten op het primair onderwijs (61 scholen) en 1 intermediair voor het voortgezet onderwijs (25 scholen). De directeur richt zich op het culturele veld (± 80 aanbieders). We hebben met 95% van het primair onderwijs en 17% van het voortgezet onderwijs in meer of mindere mate contact.

2.2. De aanleiding om de regeling voort te zetten

Het gaat goed, maar we zijn er nog niet. Directies en interne cultuurcoördinatoren (ICC'ers) zien het belang en de impact van cultuureducatie, maar uit de monitor EVI 2.0 blijkt dat veel van hen nog moeite hebben om het docententeam mee te krijgen. Structureel draagvlak van het voltallige team is noodzakelijk om een blijvende verankering van cultuureducatie te bewerkstelligen. Daar werken we de komende periode aan. Daarnaast willen we in het voortgezet onderwijs uitbreiden, zodat ook daar cultuureducatie en de verbinding met de culturele omgeving vanzelfsprekend wordt.

Reflectie op stand van zaken

3.

3.1 Positie in de lokale context

3.1.1. Politiek draagvlak

Er is breed politiek draagvlak voor ons werk in Eindhoven. De bemiddelingsfunctie tussen onderwijs en culturele veld heeft een vaste plek in het cultuurbeleid van de gemeente, die daar opnieuw subsidie voor beschikbaar stelt. Daarnaast geeft CultuurStation mede uitvoering aan de Cultuurbrief 2025-2028 ([Home - Stichting Cultuur Eindhoven](#)). We hebben regelmatig en goed contact met Stichting Cultuur Eindhoven.

3.1.2. Draagvlak binnen de culturele instellingen

Het draagvlak binnen de culturele instellingen is de afgelopen jaren toegenomen. Uit ons monitoringsonderzoek blijkt dat men deelname aan CmK als positief ervaart. Alle instellingen hebben een visie op cultuureducatie, vooral gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen. Uiteraard is deelname ook van belang voor de eigen naamsbekendheid en werkgelegenheid. De kennisgroep van deze instellingen zorgde voor een goede basis voor samenwerking en uitvoering.

3.1.3. Draagvlak binnen het onderwijs

Uit het EVI-onderzoek blijkt dat er op de basisscholen een stevige basis is voor structurele inzet van cultuureducatie. Scholen weten wat ze willen bereiken, hebben veelal enige kennis in huis om dat te doen, brengen samenhang aan in hun cultuureducatieve activiteiten en onderhouden goede relaties met culturele partners. Maar ze geven ook aan dat het nogal eens ontbreekt aan voldoende draagvlak binnen het schoolteam. Dat komt o.a. doordat een activiteitenplan niet altijd wordt gedeeld met het team geen prioriteit heeft binnen het totale lesprogramma.

3.2. Reflectie op de projectdoelstellingen en resultaten 2021-2024

3.2.1. Vergroten van kansengelijkheid

Voor reeds deelnemende scholen (spoor 1) die vanuit hun visie en ambitie cultuureducatie willen verankeren, ontwikkelden we Cultuurtraject-op-Maat. Samen met de intermediair boekten scholen activiteiten en cultuurprofessionals die pasten bij hun ambities en leerlingenpopulatie en legden dat vast in een jaarlijks activiteitenplan.

Voor nieuwe scholen met nauwelijks cultuuronderwijs (spoor 2), ontwikkelden we Cultuurtraject-Basis. Een laagdrempelig vast programma, waarin alle disciplines en veel instellingen een plek hadden. In de uitvoering ontdekten scholen echter dat een programma op maat beter aansloot op hun wensen en betere tools gaf om kansengelijkheid te vergroten. De islamitische school en het speciaal onderwijs bijvoorbeeld, zagen hier kansen voor hun leerlingen. In 2024 namen 51 basisscholen en 6 scholen voortgezet onderwijs deel aan Cultuurtraject-op-Maat. De deelname kost € 8,50 per leerling per schooljaar, het budget bedroeg € 500,- per klas (sinds 2023 € 550,-).

3.2.2. Borging en kwaliteitsverbetering van cultuureducatie in het onderwijs

Het schoolaccount op onze site is ingeburgerd op de meeste scholen. Achter de inlog vinden ze hun cultuurplan, activiteitenplan en gespreksverslagen. Zo kan iedereen op school zien wat er plaatsvindt en welke afspraken zijn gemaakt.

We constateerden dat op scholen die zijn ingestapt voor 2021, met nauwelijks personele wijzigingen in directie of cultuurcoördinatoren, het cultuuronderwijs meer verankerd raakte. Deze 29 scholen uit spoor 1 hadden een ICC'er, evalueerden de inhoud, hadden een vastgestelde visie en werkten samen met de instellingen of cultuurprofessional waardoor op inhoudelijk vlak de kwaliteit toenam.

De scholen hadden toegang tot de Digitale Ladekast. Hierin worden de lesbrieven van de basislessen van een cultuurprofessional geborgd.

We zien een verschuiving in de vraag van scholen; van implementatie van een leerlijn in een kunstdiscipline, naar de bijdrage van cultuureducatie aan de brede ontwikkeling van de leerling binnen thematisch onderwijs. We zetten hierdoor nog steeds in op het stimuleren van de culturele vermogens uit de Culturele Ladekast (receptief-creërend-reflectief-analyserend), maar minder op de geformuleerde leerdoelen per vermogen. In de lesbrieven moet zichtbaar zijn aan welk cultureel vermogen activiteiten bijdragen. Zo blijft het stimuleren van creativiteit als doel overeind en is het niet alleen een middel om andere vakken te ondersteunen.

3.2.3. Professionalisering en kennisdeling

Leerplein

Alle professionaliseringstrajecten zijn ondergebracht op het Leerplein; diverse trainingen en workshops voor leerkrachten, studenten en de culturele partners. Vooral de cultuurprofessionals hebben deze goed bezocht. Leerkrachten namen minder deel dan gehoopt, wat grotendeels is te wijten aan werkdruk. Er was aanvullend budget beschikbaar om leerkrachten via co-teaching door een cultuurprofessional in de klas deskundiger te maken. Hiervan maakten gemiddeld 10 scholen met 100 leerkrachten gebruik. Als penvoerder bezochten we provinciale en landelijke trainingen om ons te scholen en op de hoogte te blijven van actuele ontwikkelingen.

Kennis- en netwerkgroepen

Een aantal keren per jaar kwamen instellingen en cultuurprofessionals uit CmK bij elkaar om ervaringen uit te wisselen, kennis op te doen en tot gedeelde leer- en/of werkuitkomsten te komen.

We zijn verbonden aan de kennisgroepen binnen Brabant rondom professionalisering en curriculumvernieuwing. Samen hebben we stappen gezet in de inrichting van een curriculum voor heel Brabant. In ons basisdocument, dat in oktober 2024 wordt gepubliceerd, komen we tot één taal en één model.

Landelijk maken we deel uit van het platform van kenniscentra (LPKC). Een geweldige plek om van elkaar te leren en inspiratie op te doen.

De netwerkgroep van ICC'ers is een aantal keren bij elkaar gekomen om ervaringen uit te wisselen en kennis te vergaren. Bijvoorbeeld over de inzet van EVI en de schoolaccounts.

3.2.4. Stimuleren van creativiteitsontwikkeling vmbo

Oorspronkelijk wilden we ons richten op het vmbo, maar dat bleek lastig, mede door leerachterstanden na corona. Vandaar dat we ons richtten op scholen waarmee we een goede relatie hebben. Dat leidde in 2024 tot deelname van 6 scholen aan Cultuurtraject-op-Maat. Deze scholen legden € 10 per leerling in en kregen vanuit CmK € 10,- per leerling erbij om hun activiteitenplan in te vullen. De meeste scholen zochten naar een koppeling met burgerschap en persoonsvorming en kozen bijvoorbeeld voor theatervoorstellingen die bijdroegen aan de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen.

3.3. Wat ging goed, wat kan beter?

We hebben ingezet op het vergroten van kansengelijkheid, door intensieve begeleiding, een divers aanbod in samenwerking met de instellingen en de inzet van een passende docent voor een school. Maar vooral door het succesvolle programma Cultuurtraject-op-Maat. We zijn dik tevreden over het aantal scholen primair onderwijs dat deelneemt en over de borging van de activiteitenplannen binnen het lesprogramma. Maar structurele verankering blijft een uitdaging. Zelfs scholen met een duidelijke visie haken tussentijds soms af. Bijvoorbeeld door een directiewisseling of het ontbreken van breed draagvlak. De urgentie lijkt in de loop der tijd weer te verdwijnen. Dat wordt een speerpunt in CmK4.

Tevreden zijn we ook met de structurele relaties die we als penvoerder hebben met de instellingen/cultuurprofessionals. De lijnen zijn kort. Instellingen zouden wel meer inhoudelijk willen samenwerken met scholen. De cultuurprofessional in de klas sluit wel inhoudelijk aan, met name bij co-teaching.

In het projectplan 2021-2024 lag een accent op implementatie van leerlijnen van een kunstdiscipline. In de praktijk verschoof de vraag van scholen naar een bijdrage aan identiteitsontwikkeling of vakkenintegratie. Binnen Cultuurtraject-op-Maat konden we daar naadloos bij aansluiten. We moeten er wel voor waken dat artistieke creativiteit als doel blijft bestaan en cultuureducatie niet uitsluitend ondersteunend is aan andere vakken.

De professionaliseringstrajecten voor het onderwijs zijn minder bezocht dan we hoopten. Directies vinden teambijeenkomsten en deskundigheidsbevordering wel gewenst, maar willen de leerkrachten niet overvragen. Co-teaching vond maar op 10 scholen plaats. Er werd wel gebruik gemaakt van de lessen uit de Digitale Ladekast.

Aan de andere kant zien we dat bijna alle instellingen/cultuurprofessionals in Eindhoven nu geschoold zijn. De kennisgroepen en netwerken blijven levendig en vormen een bron van inspiratie.

Projectdoelen & activiteiten 2025-2028

4.

4.1 Samenhang en afbakening

Het penvoerderschap past naadloos bij onze bemiddelingsfunctie binnen de culturele basis van Eindhoven. Ze versterken elkaar en vullen elkaar aan. Vanuit de bemiddelingsfunctie voeren we gesprekken met scholen en culturele aanbieders en brengen we vraag en aanbod samen. Vanuit CmK zorgen we voor ontwikkeling en uitvoering van activiteiten die aansluiten op hun vragen, voor deskundigheidsbevordering, samenwerking met de culturele sector en kennisdeling. Scholen kunnen dus zowel deelnemen aan CmK, als aan andere door ons bemiddelde culturele activiteiten, zoals een voorstelling of stedelijk project.

Naast hun aanbod voor scholen ontwikkelen de meeste instellingen voor CmK specifieke activiteiten, afgestemd op de vraag.

De gemeente heeft als uitbreiding en vervolg op de Regeling School & Omgeving voor het onderwijs de Regeling Rijke Schooldag ontwikkeld. Deze stimuleert vanuit kansengelijkheid de inzet van naschoolse activiteiten. Onze opdracht vanuit de gemeente beperkt zich tot cultuureducatie binnen schooltijd, maar uiteraard gaan we aan de slag met de verbinding daarvan met de naschoolse inzet.

4.2 Projectdoelen en activiteiten

CultuurStation werkt in CmK4 verder aan versterking van kwaliteit en verankering van cultuureducatie voor elke leerling in het primair en voortgezet onderwijs. Hiervoor zetten we ons huidige beleid voort en maken we gebruik van de reeds opgezette infrastructuur.

Dit leidt tot de volgende projectdoelen:

1. Verankering van cultuureducatie in het onderwijs, toegankelijk voor elke leerling
2. Deskundigheidsbevordering van alle betrokken partijen
3. Duurzame kwaliteitsverbetering en borging van cultuureducatie

4.2.1 Verankering van cultuureducatie in het onderwijs

Waar we met scholen op maat werken, ervaren deze cultuureducatie als meerwaarde binnen hun reguliere onderwijsprogramma. Het stimuleert kansengelijkheid, omdat we samen werken aan een programma dat aansluit bij de leerlingenpopulatie. Uitgangspunt is de vraag van de school. Immers, verankering van cultuureducatie is alleen mogelijk wanneer een school het eigenaarschap omarmt en integreert in haar onderwijsprogramma. Het moet bijdragen aan de onderwijskundige visie van een school. Daarin zijn globaal 2 richtingen te onderscheiden. In de eerste plaats het stimuleren van de persoonsvorming door talentontwikkeling binnen één of meerdere kunstdisciplines. In de tweede plaats aansluiten bij thematisch onderwijs en de integratie met andere vakken waarin de brede ontwikkeling van het kind centraal staat.

We zetten in op een twee-sporen-beleid:

Onze ambitie is dat alle leerlingen in Eindhoven structureel en kwalitatief goed cultuuronderwijs krijgen aangeboden. Ongeacht migratieachtergrond, gender, seksuele voorkeur, leeftijd of sociaaleconomische achtergrond van ouders.

Spoor 1 – continuering CmK deelname

We starten CmK4 met 58 scholen in spoor 1. Het gaat hier om voortzetting van structurele samenwerking met 52 van de 61 scholen primair onderwijs en 6 middelbare scholen. Deze scholen hebben al een visie ontwikkeld en cultuureducatie in meer of mindere mate verankerd in hun onderwijsprogramma.

Bestendiging hiervan vraagt een duurzame relatie tussen het culturele veld en onderwijs. Maar helaas is die relatie onderhevig aan veel veranderingen, zoals:

- personeelwisselingen (inclusief directeuren) binnen schoolteams, zodat het waarborgen van reeds gezette stappen continu aandacht blijft vragen
- de inhoud van het onderwijs, wat steeds de nodige aanpassingen vraagt
- ervaringen met cultuurprogramma's in eerdere jaren, wat kan leiden tot nieuwe wensen en doorontwikkeling
- een tekort aan cultuurprofessionals om alle activiteiten in te vullen.

Onze intermediairs blijven deze scholen daarom ondersteunen en adviseren. Want verankering en kwaliteitsverbetering is een continu proces; elk jaar bespreken we of de ambitie nog klopt en hoe het activiteitenplan daarbij aansluit.

Spoor 2 – Nieuwe scholen

Primair onderwijs

Binnen het primair onderwijs zijn niet veel groeimogelijkheden. We bereiken bijna alle scholen, waaronder alle scholen speciaal onderwijs, internationale scholen en veel scholen met een hoge achterstandsscore. De 9 scholen die in 2025 niet deelnemen, zijn voornamelijk scholen met een specifiek onderwijsconcept en/of specifieke invulling van cultuureducatie, zoals een evangelische school en de vrije scholen. Over het algemeen hebben zij wel een actief beleid t.a.v. cultuureducatieve activiteiten.

We gaan ervan uit dat we in 2025 en 2026 nog eens twee scholen kunnen overhalen aan CmK deel te nemen. We zullen ze intensief begeleiden om via het programma Cultuurtraject-op-Maat cultuureducatie in hun lesprogramma te integreren.

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs is veel te winnen. We zien mogelijkheden om tot 2028 zeven extra scholen te bereiken. We richten ons daarbij met name op de onder- en middenbouw van alle schooltypen. Dit omdat er na de basisschool een gat t.a.v. cultuurbeleving ontstaat, omdat alle leerlingen bereikt kunnen worden via hun lessentabel en vanwege de schaalgrootte van sommige scholen. Maar in principe is een bovenbouw ook welkom.

Ook hier zetten we in op het vergroten van kansengelijkheid, door ons specifiek te richten op vmbo-scholen en het speciaal voortgezet onderwijs. De ruime ervaring die we in het primair speciaal onderwijs hebben opgebouwd, kunnen we daar prima voor gebruiken. Die inzet op kansengelijkheid krijgt op twee manieren vorm. Door intensieve begeleiding en door samen met de instellingen te zorgen voor diversiteit in het aanbod dat aansluit bij de inclusieve leefwereld van leerlingen.

We bieden scholen VO twee mogelijke programma's aan:

- Cultuurtraject-op-Maat. Dit heeft in de afgelopen periode gezorgd voor een goed aansluiting bij de vraag van de scholen.
- Thematische projecten. We onderzoeken de mogelijkheid om samen met culturele partners als de bibliotheek thematische projecten te ontwikkelen. Deze moeten linken aan de basisvaardigheden, zoals burgerschap en taal. We streven ernaar deze activiteiten zo vorm te geven dat ze toegevoegd kunnen worden aan de activiteiten binnen Cultuurtraject-op-Maat. We hopen hier in 2026 vier scholen mee te bereiken.

4.3 Activiteiten

4.3.1 Activiteiten in spoor 1

Scholen in Spoor 1 nemen deel aan ons Cultuurtraject-op-Maat-programma. Ze hebben allemaal een visie op cultuureducatie ontwikkeld en werken aan de verankering hiervan in het onderwijsprogramma. Zodra de visie is ontwikkeld, ontvangt elke school vanuit CmK een budget, eventueel aangevuld met een eigen bijdrage, waarmee zij haar activiteitenplan kan samenstellen. Onze intermediairs ondersteunen hen daarbij, bewaken het budget en brengen de scholen in contact met de betrokken culturele aanbieders.

Cultuurtraject-op-Maat bestaat uit een activiteitenprogramma op het gebied van:

- Meemaken en betekenis geven (receptief en reflectief)
- Maken en betekenis geven (actief en reflectief)

Deze maak- en meemaakactiviteiten zijn volledig afgestemd op de vraag en ambitie van de school. We willen hiermee het creërend, receptief en reflectief vermogen van leerlingen stimuleren en ontwikkelen. Er ontstaat een activiteitenplan voor alle leerjaren, in samenwerking met verschillende culturele aanbieders. Zo zorgen we ervoor dat een school meerdere disciplines en kunstuitingen verkent en relaties legt met culturele aanbieders in de stad. Sommige scholen kiezen ervoor om aan een leerlijn binnen een of meerdere kunst disciplines te werken. Andere zoeken cultuurprogramma's die via thematisch onderwijs bijdragen aan de brede ontwikkeling van de leerling of aansluiten bij basisvaardigheden.

4.3.2 Activiteiten in spoor 2

Cultuurtraject-op-Maat

We stimuleren ook nieuwe scholen in spoor 2 om direct deel te nemen aan Cultuurtraject-op-Maat. Zeker scholen die in het kader van kansengelijkheid afgestemde activiteiten nodig hebben, zoals het voortgezet speciaal onderwijs. We bieden ze extra begeleiding, bijvoorbeeld bij de formulering van hun visie en doen het eerste jaar vaak een voorstel voor een mogelijke invulling van het activiteitenplan, afgestemd met culturele instellingen.

Thematische projecten voortgezet onderwijs

Direct instappen op Cultuurtraject-op-Maat vormt soms een drempel, zeker in het voortgezet onderwijs. Omdat kunstvakken hier onderdeel zijn van het curriculum en een cultuurcoördinator voor alle klassen vaak ontbreekt, is de vraag naar externe bemiddeling meer ad hoc. Dat zijn vaak eenmalige verzoeken voor workshops, voorstellingen of invullingen voor een cultuurdag. Maar voor verankering van cultuuronderwijs zoeken wij juist naar een structurele relatie.

In 2025 starten we met een behoeftenonderzoek onder scholen om te onderzoeken welke thema's spelen - zowel op school als onder de doelgroep - en hoe cultuureducatie daarin kan ondersteunen. Mede op basis van die input ontwikkelen we samen met de culturele partners activiteiten/projecten die aansluiten op brede thema's en vakken waar scholen mee bezig zijn en die docenten weinig moeite kosten. Denk aan projecten rondom het vak burgerschap of taal. We streven ernaar deze ontwikkelde activiteiten uiteindelijk ook aan te bieden binnen Cultuurtraject-op-maat. Hoewel we een spanningsveld ervaren bij de inzet van cultuureducatie als middel – het moet bij cultuureducatie wat ons betreft ook gaan over 'kunst omwille van de kunst' – zien we deze projecten wel als dé manier om drempels te verlagen. We hopen dat scholen ervaren dat cultuuronderwijs bijdraagt aan de brede ontwikkeling van leerlingen, maar ook dat het hun creatief vermogen stimuleert.

4.3.3 Code Diversiteit en Inclusie

Cultuuronderwijs moet toegankelijk zijn voor alle leerlingen en afgestemd op hun leefwereld, zodat het kansengelijkheid stimuleert. We zetten in op een divers en inclusief aanbod dat alle leerlingen aanspreekt en hun mogelijk rolmodellen biedt. Als CultuurStation scouten en programmeren we ook bewust voorstellingen voor de verschillende publieksgroepen op de scholen. We zijn alert op de achtergrond van de aanbieders en cultuurprofessionals en gaan meer aanbieders inzetten vanuit een andere culturele achtergrond dan de westerse. Ook zoeken we partners die Engelstalige activiteiten of lessen verzorgen, om zo ook de internationalisering door te zetten. Verder organiseren we scholing die aanbieders kan ondersteunen om hun activiteiten inclusief te maken.

De Code Diversiteit & Inclusie toegepast

Een prikkelarme voorstelling boeken als aanvulling op het activiteitenplan voor het speciaal onderwijs. Een activiteitenplan passend maken, zodat het aansluit bij de visie van de Islamitische basisschool. Voorstellingen over de Arabische cultuur, zoals *Het mooiste blauw* van Studio Figur of rondom thema's als 'erbij horen', zoals *Geel* van Mime Wave en *Bullybully* van Maas theater en dans. Een groep cultuurprofessionals met ervaring in het speciaal onderwijs opdracht geven lessen te ontwikkelen die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau en belevingswereld van leerlingen op die school. Dat is voor ons inclusief werken!

4.4. Deskundigheidsbevordering

We vergroten de professionaliteit en deskundigheid van leerkrachten, docenten, pabo-studenten, culturele partners en penvoerders door scholing, communicatie en kennisdeling.

Scholingsprogramma Leerplein

Via ons Leerplein bieden we een aanbodgericht scholingsprogramma aan. We sluiten aan op de behoeftes die ICC'ers, schooldirecteuren, pabo-studenten en culturele aanbieders ons kenbaar hebben gemaakt en haken in op actuele ontwikkelingen in onderwijs en cultuureducatie. Ook hier werken we samen met onze Brabantse partners, zodat we ook provinciaal plekken creëren voor professionalisering en kennisdeling.

Daarnaast bieden we co-teaching aan. De keuze van een school voor professionalisering, zowel in spoor 1 als 2, wordt samen met de intermediair besproken, passend bij de ambitie. Er zijn ook scholen in Cultuurtraject-op-Maat waar de professionaliseringsinzet samenvalt met de invulling van het activiteitenplan. Daar bestaat een koppeling tussen de inzet van de leerkracht in de klas en de begeleiding door een culturele partner. Bijvoorbeeld een cultuurprofessional die betrokken is bij bouwvergaderingen of die deels zelf lessen geeft en deels de lessen van de leerkracht begeleidt (co-teaching).

Communicatie

Via nieuwsbrieven, social media, onze website en persoonlijke gesprekken informeren we scholen en aanbieders over innovatieve en actuele ontwikkelingen binnen onderwijs en cultuur. Zowel lokaal als provinciaal en landelijk.

Kennisdeling via netwerk- en intervisiebijeenkomsten

Kennisdeling is voor ons een onderdeel van professionalisering. Het is een vorm van leren van en met elkaar, om vanuit ieders gelijkwaardige inbreng te komen tot gemeenschappelijke en gedeelde leer- en/of werkuitkomsten. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk 6.

4.4.1. Activiteiten

Activiteiten Leerplein leerkrachten en docenten

- Verschillende trainingen en workshops. Voorbeelden zijn trainingen rondom basisvaardigheden van een kunstdiscipline of de trainingen toegepaste, procesgerichte didactiek. Ook teamtrainingen op maat zijn mogelijk.
- Co-teaching. Jaarlijks nemen ruim 100 leerkrachten deel aan co-teachingstrajecten. Wij zien dit als de beste vorm van professionalisering op maat. De beste manier ook om het gevoel van 'bevoegd onbekwaam' weg te nemen, zodat leerkrachten zelf meer kunstlessen gaan geven.
- Training Interne Cultuur Coördinator (ICC), die we jaarlijks samen met de Fontys Pabo geven. De opbrengst is o.a. een 4-jarig cultuurbeleidsplan voor de eigen school.

Activiteiten Leerplein Pabo-studenten

- Om studenten de meerwaarde van cultuureducatie in de praktijk te laten ervaren, zijn we met de Fontys-Pabo een samenwerking aangegaan voor een aanvullend facultatief programma binnen het vakgebied Kunstzinnige Oriëntatie. Als we hen al tijdens hun opleiding laten zien wat cultuureducatie kinderen brengt, zullen ze dit later ook eerder toepassen in de praktijk. We werken samen aan de uitwerking van een programma voor derdejaars studenten. Dit bestaat uit:
 - Meelopen met cultuureducatieve activiteiten, zoals een schoolvoorstelling of een les van een cultuurprofessional.
 - Bijeenkomsten met een algemene toelichting op o.a. de organisatie van cultuureducatie en filmeducatie in het onderwijs, de rol van CultuurStation en collega-instellingen in het land, CmK, enzovoort.
 - Een workshop reflecteren, gevolgd door een voorstelling en/of museumbezoek samen met schoolkinderen. Daarna krijgen ze de opdracht om zelf een reflectieles te ontwikkelen en te geven

Activiteiten Leerplein culturele aanbieders en cultuurprofessionals

- Trainingen en workshops. Bijvoorbeeld rondom de implementatie van procesgerichte didactiek, begeleiding van cultuurprofessionals en toekomstige curriculumherziening.
- Studiedagen en scholing rondom actuele ontwikkelingen voor cultuurprofessionals en educatieve medewerkers van instellingen. Bijvoorbeeld een studiemiddag over de Code Diversiteit & Inclusie.

Activiteiten voor intermediairs (de penvoerder)

- We nemen deel aan landelijke studiedagen en trainingen van het LKCA, Fonds voor Podiumkunsten en bijeenkomsten van de platformen po en vo.
- We nemen actief deel aan regionale en landelijke netwerken, zoals BrabantStad, LPKC en andere netwerken van LKCA.
- We plannen werkbezoeken bij collega-penvoerders om te leren van elkaars best practices.
- We plannen teamscholingen om ons verder te professionaliseren, zoals een scholing rondom communicatievaardigheden of op het gebied van Diversiteit & Inclusie.

4.5 Duurzame kwaliteitsverbetering en borging van cultuureducatie

4.5.1 Kwaliteitsverbetering

In Eindhoven werken we sinds 2013 aan kwaliteitsverbetering van cultuureducatie. We bedienen scholen op maat en sluiten zo goed mogelijk aan op hun vragen. Het persoonlijke contact van onze intermediairs met de scholen en de culturele sector is erg belangrijk voor de verankering van kwalitatief goede cultuureducatie.

We werken intensief samen met culturele instellingen binnen de basisinfrastructuur van Eindhoven, aangevuld met zelfstandige cultuurprofessionals voor lessen in de klas. Ze hebben allemaal de expertise om kwaliteit te ontwikkelen en aan te bieden. We monitoren uiteraard nauwgezet de kwaliteit van activiteiten en docenten en gaan in gesprek als die niet voldoende blijkt te zijn. Via kennisdeling en scholing nemen we ze mee in de nieuwe inzichten en aanstaande curriculumvernieuwing.

Deelnemende scholen weten wat ze zelf aan kwaliteiten op het gebied van cultuuronderwijs in huis hebben en waarvoor ze expertise van buiten moeten en kunnen halen. Onze intermediairs adviseren hen daarbij, zodat de kwaliteit is gewaarborgd. Intensieve samenwerking tussen instellingen/cultuurprofessionals en school op inhoudelijk vlak stimuleert de kwaliteitsverbetering.

4.5.2 Borging

We stimuleren de borging van het eigenaarschap door visie, ambitie en activiteitenplannen vast te leggen binnen de specifieke schoolaccounts op onze website. Ze zijn inzichtelijk voor alle mensen op de school en voor de aanbieders die op die school werken.

Via zes vragen meten we de mate van borging op school.

- Is er een opgeleide ICC'er aanwezig op de school?
- Is er een vastgestelde visie?
- Evalueert de school de inhoud van het programma en ervaringen van de leerlingen?
- Worden er structureel financiën vrijgemaakt?
- Is er draagvlak? Zijn directie, team en culturele partners actief betrokken en voelen ze zich verantwoordelijk?
- Is er structurele samenwerking met de culturele partners?

Een antwoord op die vragen vinden we terug in de schoolaccounts, waarin de status van een school en het totale activiteitenplan zijn vastgelegd.

Om de basislessen van een cultuurprofessional te borgen, is de website Digitale Ladekast voor het primair onderwijs ontwikkeld. Een school heeft via een inlogcode toegang tot haar account op de site. Hier vinden leerkrachten lesbrieven voor lessen die ze zelf kunnen geven of delen. De basislessen worden geplaatst door de cultuurprofessional op de school. We blijven de Digitale Ladekast aanpassen aan veranderende theoretische inzichten en de aanstaande wettelijke curriculumvernieuwing.

4.5.3 Theoretisch kader

We participeren in verschillende kenniskringen om op de hoogte te blijven van voortschrijdende inzichten en de gevolgen voor ons werk van de veranderende maatschappelijke context. Dit vindt zijn weerslag in een theoretisch kader dat we gaan integreren in onze werkwijze.

Visies van scholen

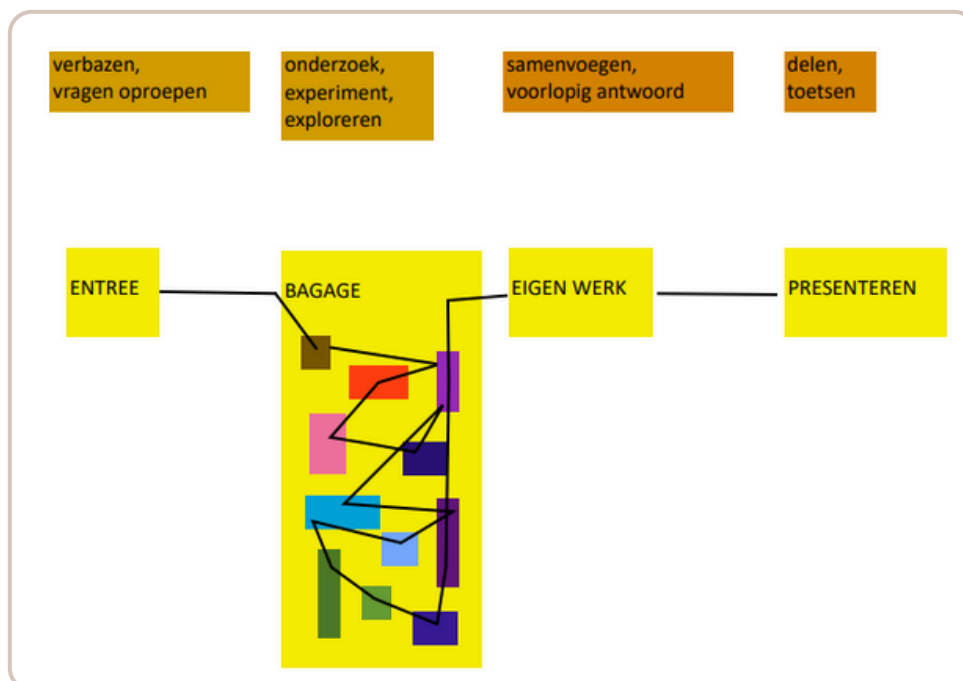
De laatste jaren zien we duidelijker terug dat scholen in hun onderwijsvisie twee invalshoeken hanteren:

- **Persoonlijkheidsontwikkeling en cultuureducatie**
Ieder mens heeft een breed scala aan vermogens en talenten. De focus ligt op creativiteit en de ontwikkeling van de culturele vermogens van leerlingen. Creativiteit en verbeeldingskracht is noodzakelijk om je te kunnen uiten en betekenis te geven aan de wereld om ons heen.

- **Maatschappelijk perspectief en cultuureducatie**
Scholen leiden leerlingen op om deel te kunnen nemen aan de samenleving. De werkelijkheid om ons heen verandert in een snel tempo. Om met verandering om te kunnen gaan, daarin mee te sturen en richting te geven, is creativiteit en een open houding van groot belang.

Vrijwel alle scholen onderschrijven dat cultuureducatie bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen én dat het ze in aanraking brengt met de wereld om hen heen. Beide zijn belangrijk, maar toch zal er een van de twee bovenliggend zijn in de geformuleerde onderwijsvisie van een school.

Procesgerichte didactiek

We blijven inzetten op implementatie van procesgerichte didactiek, omdat we ervan overtuigd zijn dat procesgericht werken de innerlijke motivatie en talentontplooiing van kinderen stimuleert. Een creatief proces is gebaseerd op vier fases:

- Ontdekken: aansluiten bij de belevingswereld en motivatie.
- Onderzoeken: wat kan ik met het onderwerp, wat wil ik weten, hoe ga ik het maken, enz.?
- Ontwerpen: uitwerking van keuzes uit mijn onderzoek.
- Presenteren: het product of het procesverloop.

Het gaat om het proces van ieder kind afzonderlijk. Omdat leraren het vaak moeilijk vinden om het leerstofgerichte en het klassikale lesgeven los te laten, zetten we hier in op co-teaching.

Ontwikkeling van de culturele vermogens

In CmK3 hebben we in Brabant met alle bureaus voor cultuureducatie een kenniskring gevormd om te komen tot een gezamenlijke taal voor cultuureducatie in het curriculum. Een taal die hanteerbaar is binnen alle typen onderwijs. Daarmee zijn de Culturele Ladekast en ook de Cultuurloper (toegepast door Kunstloc) verleden tijd. Door voortschrijdend inzicht, de beschrijving van het leergebied Kunst en Cultuur in Curriculum.nu (2021) en de reeds gepubliceerde zaken in de toekomstige wettelijke Curriculumvernieuwing (2026) zijn we gekomen tot een kernachtig concept. Rekening houdend met raakvlakken rondom actuele onderwijsthema's zoals persoonsvorming, socialisatie en burgerschapsvorming. Dit concept is vertaald in 3 culturele vermogens:

- Creërend vermogen/maken; De leerling geeft op eigen wijze vorm aan zijn verbeelding, gevoel, waarneming of kennis.
- Receptief vermogen/meemaken; de leerling stelt zich open voor culturele uitingen zowel in zijn omgeving als daarbuiten.
- Reflectief vermogen/betekenis geven; De leerling kijkt terug op cultuuruitingen van anderen en zichzelf en geeft er betekenis aan.

In oktober 2024 zal de website van deze Brabantse ontwikkeling worden gelanceerd.

4.5.4. Implementatie van cultuureducatie binnen de curriculumherziening in 2026

Het traject Curriculumherziening van OCW moet resulteren in nieuw kerndoelen die in 2026-2027 operationeel zijn. Daarin zal het leergebied Kunst en Cultuur voor een groot deel moeten bijdragen aan de basisvaardigheden. CultuurStation dient in de aanloop hiernaartoe het onderwijs en culturele veld te informeren en te ondersteunen bij de implementatie daarvan in hun activiteiten en lesprogramma's. We investeren in de ontwikkeling van aangepast aanbod en de Digitale Ladekast. Ook bieden we scholing aan om culturele aanbieders te ondersteunen in de aansluiting van hun aanbod op de curriculumherziening.

Door onze werkwijze bij Cultuurtraject-op-Maat verwachten wij dat de curriculumherziening niet leidt tot aanpassingen in onze manier van werken. Ook het onderliggende theoretisch kader is hier al deels op aangepast. We durven daarom ook een bereik van deelnemende scholen en leerlingen door te geven dat reikt tot 2028. Wel temperen we onze ambities om bovenstaande werkzaamheden voldoende aandacht te kunnen geven.

4.6 Resultaten 2026-2028

We formuleren de volgende ambities:

Gewenste situatie

Omschrijving	2026	2028
1. Implementatie cultuureducatie in onderwijscurriculum		
Aantal scholen primair onderwijs in spoor 1	52	52
Aantal scholen primair onderwijs in spoor 2	1	2
Aantal scholen voortgezet onderwijs in spoor 1	6	6
Aantal scholen voortgezet onderwijs in spoor 2	4	7
Aantal culturele partners/cultuurprofessionals die samenwerken met de scholen	53	53
2. Kwaliteitsverbetering en borging		
Aantal scholen (primair en voortgezet) dat een duurzaam programma heeft verankerd	58	62
Aantal culturele partners en cultuurprofessionals dat afgestemde lesbrieven op curriculumherziening heeft toegevoegd aan hun activiteiten	5	30
3. Deskundigheidsbevordering		
Aantal leraren dat deelneemt aan co-teaching	100	80
Aantal leraren dat deelneemt aan activiteiten van het Leerplein	30	30
Aantal Pabo-studenten dat deelneemt aan deskundigheidstrajecten	20	20
Aantal culturele partners dat deelneemt aan activiteiten van het Leerplein	25	25
Aantal professionaliseringstrajecten waaraan de penvoerder deelneemt	4	4
4. Kennisdelen en netwerken		
Aantal bijeenkomsten kennis-netwerkgroepen uit het onderwijs	4	4
Aantal bijeenkomsten kennis-netwerkgroepen uit het culturele veld	4	4
Aantal bijeenkomsten kennis-netwerkgroepen provinciaal of landelijk	8	8

4.7. Risicoanalyse

We zien voor de komende periode opnieuw een aantal risico's.

- De financiële middelen kennen hun grenzen. Hoe meer scholen meedoen, hoe krappere het activiteitenbudget. Als het aantal deelnemende scholen boven verwachting toeneemt of de kosten van activiteiten stevig toenemen, zal dat drukken op de begroting. In dat geval zal een aanvullende investering van het onderwijs noodzakelijk zijn.
- Het wordt steeds lastiger om cultuurprofessionals te vinden, zeker voor muzieklessen. Dat is een risico voor de toekomst. We spelen daarop in door goede arbeidsvoorwaarden; niet alleen door eerlijke betaling, maar ook door een eerlijke vertaling in uren.
- Het draagvlak op scholen beperkt zich toch nog regelmatig tot directie, cultuurcoördinatoren en kunstvakdocenten. Voor de verankering van cultuureducatie is het essentieel dat je ook het team meekrijgt. We gaan de cultuurcoördinatoren hier actief bij ondersteunen door kennis-/inspiratiedagen en publicatie van een online magazine.
- Een risico is en blijft het verloop van personeel op scholen. Door directiewisselingen, het vertrekken van een cultuurcoördinator of een ander accent op onderwijsprioriteiten, kan de borging zomaar vervallen. Directe invloed hebben wij niet. Maar wel indirect, door de schoolaccounts op onze site. Daar zijn voor iedere school visie, ambitie en activiteitenplan geborgd, inclusief de geschiedenis ervan.
- Het tijdgebrek van leraren blijft een aandachtspunt. Directies vinden teambijeenkomsten en deskundigheidsbevordering wel gewenst, maar willen hun leraren niet overvragen. Door een leerkracht in de klas te begeleiden op basis van zijn eigen vraag, ondervangen we dit risico zoveel mogelijk.
- Het vervoer naar culturele instellingen vormt steeds vaker een probleem voor scholen en daarmee een drempel voor theater- en museumbezoek. CultuurStation onderzoekt mogelijkheden om scholen hierin te ondersteunen door in gesprek te gaan met lokale bedrijven voor sponsoring van cultureel vervoer.

Samenwerkingsverbanden

5.

5.1 Planvorming 2023-2024

We hebben diverse partijen geraadpleegd bij de planvorming. In twee bijeenkomsten bespraken we de plannen met culturele instellingen, die vervolgens ook input leverden voor deze aanvraag. We voerden gesprekken met de 51 basisscholen en 5 middelbare scholen. Verder hadden we contact met de penvoerders uit Brabant en de hogeschool HKE om de samenwerking in de komende periode te continueren. Uiteraard is Stichting Cultuur Eindhoven ook betrokken.

5.2 Onderlinge samenwerking penvoerder-school-aanbieder en de verschillende rollen

De verantwoordelijkheid voor goed cultuuronderwijs ligt bij de lokale driehoek onderwijs - culturele veld - penvoerder. Alle partijen hebben daarin hun eigen rol en taak.

5.2.1 Rol penvoerder

Onze intermediairs bemiddelen en ondersteunen scholen en instellingen bij hun beleid. Zij helpen de school visie en ambitie te formuleren, gerelateerd aan hun onderwijsconcept. Dat is de basis voor een jaarlijks activiteitenplan. CultuurStation adviseert en bemiddelt voor passende culturele partners, die gaan samenwerken met de school in de mate waarin dat gewenst is.

We koppelen scholen aan culturele partners, maar organiseren die samenwerking verder niet. Dat is een bewuste keuze. We willen namelijk dat er een samenwerking en werkwijze ontstaat die ook wanneer CmK eindigt, uitgevoerd kan blijven worden. In de praktijk merken we echter dat de begeleiding van intermediairs hierin onontbeerlijk is.

De lijnen met de culturele partners zijn kort; we kennen hun mogelijkheden en activiteiten. We werken met hen samen om de kwaliteit van de activiteiten te bewaken en te borgen.

Opzet en inhoud van professionalisering zijn een taak van de penvoerder. We peilen daarvoor de behoeften van alle betrokkenen en betrekken hierin ook de landelijke ontwikkeling.

Ook coördinatie, administratie en monitoring en evaluatie zijn in handen van de penvoerder. We houden de communicatielijnen kort en zijn een gemakkelijk bereikbaar aanspreekpunt.

5.2.2. Rol culturele partners

De partners zijn medeverantwoordelijk voor de kwaliteitsverbetering. Dat heeft betrekking op:

- De inhoud van de activiteit
- De aansluiting op de culturele vermogens
- De inzet op procesgerichte didactiek
- De gekozen docent voor de uitvoering
- De aansluiting op de vraag en type school

Veel instellingen/cultuurprofessionals willen inhoudelijk samenwerken met scholen. Cultuurtraject-op-Maat biedt daarvoor zeker mogelijkheden.

Voor de invulling van de thematische projecten binnen het voortgezet onderwijs, werken instellingen onderling samen om een laagdrempelig en divers programma in te richten.

Binnen de netwerk- en kennisgroepen trekken we samen op om kwaliteitsverbetering tot stand te brengen. Daarnaast zijn er professionaliseringstrajecten voor cultuurprofessionals, zoals een training in procesgerichte didactiek.

Instellingen nemen verplicht deel aan monitorings- en evaluatiegesprekken en onderzoeken.

5.2.3. Rol onderwijs

Scholen die al langer deelnemen, begrijpen dat hun rol eigenaarschap inhoudt. In de praktijk gaat dat vaak nog moeizaam; het draagvlak binnen de scholen wisselt, door directiewisselingen of de teamsamenstelling en binnen de landelijke opdrachten aan het onderwijs heeft het wisselende prioriteit. CultuurStation beoogt samen met de cultuurcoördinator het draagvlak te intensiveren. We verwachten van alle leerkrachten en docenten dat ze eventuele voorbereidingen of reflectieopdrachten uit de lesbrieven uitvoeren.

Leraren kunnen zich scholen via co-teaching, deskundigheidstrajecten en ondersteuning op het gebied van thematisch werken, gecombineerd met procesgerichte didactiek.

Binnen de netwerk- en kennisgroep werken we samen om kwaliteitsverbetering tot stand te brengen. Scholen nemen verplicht deel aan monitorings- en evaluatiegesprekken en onderzoeken.

5.3 Samenwerking Fontys HKE (Pabo)

We intensiveren de samenwerking met de FHKE in Eindhoven. Naast de gezamenlijke ICC-training en de bijdrage aan de minor cultuureducatie, gaan we samen activiteiten ontwikkelen om studenten de impact van cultuureducatie meer te laten ervaren.

5.4 Samenwerking penvoerders in Brabant

In CmK4 zetten we de samenwerking voort d.m.v. professionele leergemeenschappen op het gebied van professionalisering, kwaliteitsverbetering en de invoering van de curriculumherziening. We onderzoeken of er een gezamenlijk monitorings- en evaluatietraject kan worden uitgevoerd.

5.5 Samenwerking met anderen

Samenwerking met partners in aanpalende velden, zoals techniek of het sociale domein, wordt steeds belangrijker. Het gaat uiteindelijk immers om kansengelijkheid en het ontwikkelen van talenten binnen creativiteit, in het bijzonder artistieke creativiteit.

Kennisdeling

6.

Een wezenlijk onderdeel binnen netwerk- en kennisgroepenbijeenkomsten is kennisdeling. Het is een vorm van leren van elkaar, om daarin met ieders inbreng te komen tot gemeenschappelijke en gedeelde leer- en/of werkuitkomsten. We trekken samen op, staan open voor elkaar en leren met en van elkaar. De te bespreken onderwerpen worden afgestemd op de vragen en behoeften die naar voren komen uit onze gesprekken en monitoringsonderzoeken. Of het zijn onderwerpen die worden aangesneden in de netwerkbijeenkomsten zelf.

6.1 Lokaal

Kennisdeling vindt lokaal plaats door netwerkbijeenkomsten van verschillende doelgroepen. We zetten de bestaande netwerk- en kennisgroepen voort met:

- Cultuurcoördinatoren basisscholen, waarin inhoudelijke thema's samen worden verkend. Bijvoorbeeld het creëren van draagvlak binnen de school of een oriëntatie op de nieuwe kerndoelen.
- Educatieve medewerkers van deelnemende instellingen CmK, waarin we samen onderwerpen verkennen. Denk aan het werken aan de Code Diversiteit& Inclusie of de actuele ontwikkelingen in het onderwijs.
- Cultuurprofessionals, waarin we relevante thema's aansnijden. Bijvoorbeeld het werken aan inclusief onderwijs.

Voor het voortgezet onderwijs zetten we een nieuw netwerk op van cultuurcoördinatoren en kunstvakdocenten.

We organiseren in de komende jaren minimaal 2 grotere inspiratiedagen waarop het culturele veld en het onderwijs elkaar kunnen ontmoeten.

6.2 Regionaal

Wij participeren zelf actief in netwerken en kennisgroepen:

- De netwerk- en kennisgroep van Brabantse penvoerders
- Het netwerk van alle regionale en stedelijke intermediairs
- Bijeenkomsten van de VO-consulenten in Brabant

6.3 Landelijk

Als penvoerder nemen we deel aan landelijke kennisgroepen vanuit het LKCA, zoals LPKC (Landelijk Platform Kenniscentra Cultuureducatie), kennisgroep rondom VO, EVI-kennisgroep en vanuit het FCP de inspiratiedagen.

Monitoring & evaluatie

7.

Door continue monitoring en evaluatie blijven we de kwaliteit verbeteren en weten we waar de behoeften van onze partners liggen. We kiezen hierbij voor zowel kwantitatieve vormen (vragenlijsten/evaluatieformulieren), als voor kwalitatieve vormen door middel van dialoog en gesprek.

7.1 Spoor 1

Ieder jaar in januari vinden monitoringsgesprekken met de deelnemende scholen plaats. Het voornaamste doel daarvan is te kunnen bijstellen. Als blijkt dat de samenwerking met een culturele partner niet goed loopt, nemen we contact op om samen de verwachtingen en kritiek te kunnen managen. Als er op school zaken zijn die niet lopen naar verwachting, bespreken we mogelijke aanpassingen.

In mei/juni vindt een evaluatiegesprek plaats, waarbij de volgende vragen aan bod komen:

- Kloppen visie en ambitie nog?
- Is de opbrengst in lijn van de verwachting?
- Hoe was de samenwerking met de partners?

Op basis van dit gesprek wordt het activiteitenplan voor volgend schooljaar besproken en in gang gezet.

7.2 Spoor 2

We bouwen tijdens het jaar meerdere contactmomenten in. Zo monitoren we elk project dat wordt uitgevoerd. Blijkt dat er iets niet goed loopt, dan nemen we contact op om gezamenlijk de verwachtingen en kritiek te kunnen managen

- In januari vinden monitoringsgesprekken plaats met het doel scholen verder te helpen in hun ontwikkeling m.b.t. cultuureducatie.
- Verder vindt in mei/juni een evaluatiegesprek plaats, waarbij de volgende vragen aan bod komen:
 - Kunnen we komen tot een visie en ambitie?
 - Is de opbrengst in lijn van de verwachting?
 - Hoe was de samenwerking met de partners?

Op basis van dit gesprek wordt het plan voor volgend schooljaar besproken en in gang gezet.

7.3 Culturele partners

We werken met korte vragenlijsten na het plaatsvinden van activiteiten om de gang van zaken binnen de samenwerking met scholen te volgen. Als er aanleiding voor is, nemen instellingen zelf contact op met de penvoerder of andersom.

We bewaken zorgvuldig de kwaliteit van wat wordt aangeboden door zelf regelmatig de uitvoering van activiteiten te bezoeken. We koppelen onze feedback terug aan de aanbieders.

Met aanbieders met wie we structureel samenwerken, vindt één keer per 1,5 jaar een voortgangsgesprek plaats. Met nieuwe aanbieders voeren we een intakegesprek.

7.4 Onafhankelijke onderzoeken

7.4.1 EVI 2.0

Naast onze evaluatiegesprekken zetten we EVI in om de voortgang rondom verankering van cultuureducatie in het onderwijs te monitoren. Hoewel deze tool vooral inzicht aan de scholen zelf geeft, leveren de algemene rapportages ook veel informatie over waar wij staan met onze werkzaamheden op het gebied van CmK.

7.4.2. Onderzoek onder aanbieders/cultuurprofessionals

Elke vier jaar laten we een onafhankelijk onderzoeksbureau een monitoringsonderzoek onder culturele aanbieders uitvoeren. Zo horen we ook hun mening over cultuureducatie in Eindhoven en de rol van CultuurStation hierin.

We zijn in overleg met de penvoeders in Brabant om zowel voor EVI 2.0 als voor het onderzoek onder de culturele aanbieders samen op te trekken in 2026.

7.5. Vragenlijst Duurzaamheid

Uiteraard doen we er alles aan om onze voetafdruk zo klein mogelijk te houden. We gebruiken de fiets of het openbaar vervoer, draaien de thermostaat terug, laten geen lampen onnodig branden, drinken verantwoorde koffie/thee. Zelf zetten we dus al kleine stapjes.

Natuurlijk vragen we ook de scholen na te denken over duurzame stappen, voor zover we daar invloed op kunnen hebben. Helaas liggen die mogelijkheden daar wat gecompliceerder: niet iedere school kan te voet, met het openbaar vervoer of met de fiets naar een voorstelling komen. Maar waar mogelijk, wijzen we ze op duurzame alternatieven.

Planning

8.

2025 (en jaarlijks terugkerende taken)	Periode
EVI onderzoek scholen	1 ^e kwartaal
Behoeftte-onderzoek vo scholen	1 ^e - 2 ^e kwartaal
Aftrap CmK 4 voor alle scholen en culturele partners met een studie-/inspiratiedag <i>Cultuureducatie met Kwaliteit in Eindhoven</i>	2 ^e kwartaal
Ontwikkeling pilot thematisch programma vo	3 ^e - 4 ^e kwartaal
Werving scholen spoor 2	1 ^e - 2 ^e kwartaal, jaarlijks
Curriculumherziening: <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelen voorbeeldmateriaal - Vullen digitale ladekast met lessen voor leerkrachten - Scholingsaanbod - Netwerkbijeenkomsten 	Zodra mogelijk, doorlopend, jaarlijks
Organisatie netwerkbijeenkomsten alle doelgroepen	Doorlopend, jaarlijks
Programmeren scholingsprogramma Leerplein nieuw schooljaar + publiceren website	1 ^e - 2 ^e kwartaal, jaarlijks
Publiceren CmK aanbod op website t.b.v. activiteitenplan	2 ^e kwartaal, jaarlijks
Monitoringsgesprekken deelnemende scholen CmK	1 ^e kwartaal, jaarlijks
Evaluatiegesprekken deelnemende scholen CmK	2 ^e kwartaal, jaarlijks
Voortgangsgesprekken culturele partners	Jaarlijks (om 1,5 jaar) 2 ^e /4 ^e kwartaal
Uitvoering programma's (leerplein-netwerken-activiteitenplannen CmK)	Sept-juni, jaarlijks
2026	
Uitvoer pilot thematisch programma	1 ^e - 2 ^e kwartaal
Evalueren pilot vo en doorontwikkeling programma	3 ^e - 4 ^e kwartaal
2027	
EVI onderzoek scholen	1 ^e kwartaal
Monitoring curriculumherziening	Doorlopend
Organisatie inspiratie/studiedag voor alle partners	4 ^e kwartaal
Monitoringsonderzoek culturele aanbieders Eindhoven	4 ^e kwartaal
2028	
Afsluiting CmK4 – voorlichting partners over het vervolg	

Begroting

9.

10.1 Begroting CmK 2025-2028

	2025	2026	2027	2028	
Baten					
Totalen					
Subsidie FCP CMK 4	207.171	207.171	207.171	207.171	
Matching Gemeente Eindhoven	207.171	207.171	207.171	207.171	
Bijdragen scholen en overige opbrengsten	70.229	170.633	175.633	179.799	
TOTALE BATEN	484.571	584.975	589.975	594.141	
Lasten					
Totalen					
Coördinatiekosten	25.610	51.220	51.220	51.220	
Activiteitenkosten	184.225	489.183	496.683	500.350	
Professionalisering	25.567	54.600	52.800	56.600	
Borging & kwaliteitsverbetering	22.500	13.000	9.500	7.500	
Kosten kennisdeling	21.160	5.500	4.000	19.000	
Kosten monitoring en evaluatie	8.240	13.664	22.640	13.680	
Overige kosten (accountant)	13.500	13.500	13.500	13.500	
TOTALE LASTEN	300.802	640.667	650.343	661.850	
Resultaat	183.769	-55.692	-60.368	-67.709	0

10.2 Toelichting op de begroting

De financiële begroting is gebaseerd op de realisaties van voorafgaande jaren en de verwachtingen voor 2025-2028.

In 2025 is sprake van een uitloop van subsidiestroom van het Fonds voor CmK3 (2021-2024) tot juli 2025. De kosten voor CmK in het voorjaar 2025 worden grotendeels gedekt door de financiële middelen uit deze derde periode CmK waar een bestemmingsreserve voor is gecreëerd. De nieuwe periode en subsidiestroom voor CmK4 start echter wel al in januari 2025. Voor de meerjarenbegroting 2025-2028 betekent dit dat we in 2025 minder kosten op CmK4 maken dan in de daaropvolgende jaren, met een ruim positief exploitatieresultaat in 2025 tot gevolg. Omdat we dit overschot niet mee kunnen nemen naar het voorjaar van 2029 (de tweede helft van het schooljaar), investeren we dit in de jaren 2025, 2026, 2027 en 2028. We investeren dan onder andere in:

- Activiteiten voor scholen in spoor 2
- De ontwikkeling van, en pilots voor, een thematisch programma voor het voortgezet onderwijs samen met de culturele partners.
- Activiteiten om draagvlak te vergroten, waaronder grotere studie-/inspiratiedagen in 2025 & 2028.
- Extra scholingsprogramma's en kennisdeling rondom de curriculumherziening voor zowel culturele partners als scholen.
- Ontwikkeluren voor culturele aanbieders om hun aanbod op het nieuwe curriculum aan te laten sluiten.
- Aangepaste voorbeeldlessen n.a.v. de curriculumherziening op de Digitale Ladenkast, te gebruiken door leerkrachten in de klas.
- Een programma voor pabostudenten om hen de meerwaarde van Cultuureducatie mee te geven en kennis te laten maken met het culturele veld.

In deze begroting hebben we een eigen bijdrage van de scholen opgenomen. Deze wordt voor het primair onderwijs per schooljaar 2025-2026 verhoogd van 8,50 naar 9,- per leerling. Voor het voortgezet onderwijs geldt een bijdrage van 10,- per leerling.

In de begroting is, mede in het kader van Fair Pay rekening gehouden met loonkosten conform het loongebouw in de CAO Kunsteducatie. Vanuit deze CAO is ook een vertaling gemaakt naar zzp-tarieven voor de inzet binnen CmK, waarbij we rekenen met de volgende maximum uurtarieven vanaf 2025:

€ 63 per lesuur

€ 45 per taakuur/klokuur/ontwikkeluur

€ 80 per uur voor professionaliseringstrajecten en kennisdeling (zowel voorbereiding als uitvoering).